

Du er her: [Forside](#) [Nyhetsarkiv](#) Mer AS i landbruket

Mer AS i landbruket

Av Guro Bjørnstad, 19.12.2014 13:17

Regjeringen gjennomfører store endringer i hvem som kan drive gård med offentlige tilskudd.

– At bonden har eierskap til gården og matproduksjonen er grunnleggende i norsk landbruk. Nå gjennomføres vidtrekkende endringer uten at det blir forelagt Stortinget og uten at viktige konsekvenser er vurdert, sier bondelagslederen.

Regjeringen har i dag vedtatt en rekke endringer i [forskrift for produksjonstilskudd og avløsertilskudd i landbruket](#). Forskriften regulerer hvem som kan motta tilskudd. Endringene vil ha betydelige konsekvenser for hvem som kan drive matproduksjon på landbrukseiendom og samtidig motta tilskudd.

Bondelagsleder Lars Petter Bartnes er skeptisk til at AS kan drive gårdsdrift. Uheldig for forbrukeren

- I Norge har det blitt sett på som en klar fordel at matproduksjonen er knyttet til gården gjennom eierskapet, og at bonden eier og driver gården. Når driftselskap i landbruket kan eies av andre enn bonden, er det uheldig også for forbrukeren, sier leder i Norges Bondelag Lars Petter Bartnes.

Når det åpnes opp for at AS kan drive gårder, vil kontrollen med hvem som mottar tilskudd bli vanskelig. Det setter dagens ordninger med differensierte tilskudd etter hvor i landet gården ligger og hvor mye som blir produsert i fare. – Det vil på sikt kunne bli umulig å videreføre den variasjon av mindre og store bruk over hele landet som vi har i dag, sier Bartnes.

Fram til nå har det vært en begrensning om at foretak som er helt eller delvis eid av aksjeselskap eller samvirkeforetak ikke kan motta produksjonstilskudd i jordbruket. Selve foretaket har kunnet organiseres som AS eller SA, men eierne må være personer. Bakgrunnen for denne begrensningen har vært at det er vanskelig å kontrollere hvem som er eiere av et AS eller SA, og vanskelig å avdekke driftssamarbeid mellom gårder som uriktig mottar flere produksjonstilskudd.

Les også:

- [Norges Bondelags høringssvar.](#)
- [Nettsak om vårt høringssvar](#)

Kritisk til prosessen

Mange av høringsinstansene er kritiske til endringsforslagene. – Når flertallet av fylkesmenn og flere store landbrukskommuner er negative til disse endringene, og regjeringen likevel velger å gjennomføre forslaget, stiller vi spørsmål ved regjeringas evne til å lytte, sier Bartnes. Han spør også om det er riktig å gjennomføre slike store endringer i en forskrift som ikke behandles i Stortinget.

– Vi ser det samme mønsteret i flere saker. Landbruksministeren kommer med forslag som vil gi store endringer for landbruket, uten at konsekvenser tilstrekkelig vurdert eller utredet. Flertallet av høringsinstansene er kritisk til endringene. Likevel opprettholder ministeren det opprinnelige forslaget, sier Bartnes. Han peker på prosessen rundt dobling av konsesjonsgrensa for kylling og kalkun som nettopp er vedtatt, og er opptatt av at det samme ikke skal skje med konsesjonsloven for landbrukseiendom som er ute på høring nå.

Ingen forenkling

Fylkesmannen i Rogaland uttaler dette i sitt høringssvar:

”FMRO er ikkje einig i at det å fjerne regelen om felles eigarinteresser utgjør ei forenkling. Regelen om felles eigarinteresser er enkel å forstå og enkel å forvalte. Det same gjeld unntaksregelen. Å ta felles eigarinteresser inn som ein del av driftsfellesskapsvurderinga, vil medføre større usikkerheit for søkjaren om kva som er greitt etter regelverket. Det er sannsynleg at denne fjerninga også blir oppfatta som eit «frislepp» for å opprette fleire føretak gjennom AS, utan tanke på risikoen for å komme i konflikt med føresegna om driftsfellesskap.”

Fra Fylkesmannen i Nord-Trøndelag heter det:

”Fylkesmannen frarår at eierskapsbegrensningene (i §4 i dagens forskrift) fjernes. Fjerning av bestemmelsen vil over tid gi vesentlig merarbeid for forvaltningen, større uklarhet for næringsutøverne, samt føre til vesentlige endringer i eierstrukturen i norsk landbruk. På sikt kan dette skape et press for å fjerne differensiering i tilskuddsordningene. Dette vil i tilfelle vanskeliggjøre kompensasjon for driftsulemper knyttet til f.eks. struktur og geografi.”

–Mange høringsinstanser og vi som representanter for næringa er tydelige på at endringene som i dag er gjennomført, ikke representerer noen forenkling, men at det blir vanskeligere å kontrollere at de riktige tilskuddene i landbruket går til riktig bonde, oppsummerer Bartnes.

I det opprinnelige forslaget var også vilkåret om at tilknytning til landbrukseiendom foreslått opphevet. Dette er nå fjernet. – Vi er glade for at det fortsatt stilles krav til at man må være tilknyttet en landbrukseiendom for å motta produksjonstilskudd. Grunnlaget for all matproduksjon er ressursene som finnes på eiendommen, slår Bartnes fast.

Endringer i velferdsordningene

Gode velferdsordninger for landbruket med avløsertjenester er en viktig trygghet for bonden å ha ved sykdom eller ferie. Den nye forskriften krever at tilskuddet skal utbetales direkte til bonden, og ikke leger via avløserlaget. Landbruket har ønsket å beholde muligheten for utbetaling til avløserlagene og mener at endringen vil svekke den kollektive beredskapen avløserlagene har ved sykdom, ved at kan bli vanskeligere å få tak i avløser, og det kan gi bonden større risiko i en krisesituasjon.

Kontaktperson: Lars Petter Bartnes, tlf 900845769.

Norges Bondelag, Pb. 9354 Grønland, 0135 Oslo. Besøksadresse: Landbrukets Hus, Schweigaards gate 34 C. Tlf: 22054500
E-post: bondelaget@bondelaget.no

Ansv. redaktør [Per Skorge](#), komm.sjef [Lise Boeck Jakobsen](#)
[CorePublish publiseringsløsning](#)